

**SPOLEČNOST OCHRÁNCŮ
PAMÁTEK
VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH**

Zpravodaj
3.
2011
ROČNÍK XXI.

NĚKOLIK SLOV NA ÚVOD

Podzimní ranní mrazíky i žloutnoucí a červenající listy stromů neomylně poukazují na blížící se závěr roku. Do jeho konce nám sice stále zbývají více než dva měsíce, přesto je už možné začít rekapitulovat letošní činnost sdružení.

Ačkoliv jsme letos na rozdíl od loňského roku, v němž jsme si připomínali dvacáté výročí existence našeho sdružení, nepořádali žádné velké akce ve vztahu k veřejnosti, práce bylo dost. Bohužel i nadále zůstává skutečností, že se veškerá aktivní činnost soustředí na okruh několika osob. Co je však potěšující, že se oproti minulosti v posledních zhruba dvou letech tento okruh mírně rozšířil a do aktivit sdružení i jeho vlastního fungování se zapojili další členové.

Mnohé z uskutečněných akcí jsou více popisovány jejich aktéry či hlavními iniciátory v samostatných zprávách uvnitř tohoto čísla Zpravodaje, proto jen stručně: kromě kratších exkurzí, například za památkami do Hostinného nebo Hořic, jsme během roku absolvovali další zahraniční dvoudenní výlet, tentokrát s cílem prohlédnout si Wrocław, Krzeszów a Svídnici v Polsku. Kromě několika brigádních víkendů na hradě Frymburku se tu v září zejména díky přičinění našich členů Rudolfa Khola, Pavla Bareše a Petra Nožičky už potřetí uskutečnily Dny evropského kulturního dědictví. Aktivně jsme se zapojili do programu konference Trosky 2011, kontinuálně pokračuje spolupráce s občanským sdružením Má vlast - můj domov při rekonstrukci areálu Fajfrovy hospody v Záměli na Rychnovsku a také s občanským sdružením Spolek hradu Jenčov. Dále pokračují práce na projektech Obnova Císařské cesty v Hradci Králové či další etapa realizace naučné stezky Putování po zaniklých středověkých kostelích a kláštřích krajského města.

Necelá desítka členů se zapojila do projektu pasportizace drobných památek na území města Hradec Králové. Po základním vytipování okruhu památek, jejich rozčlenění do základních kategorií, bylo nutné všechny fyzicky obejít, popsat, zmapovat jejich stav, navrhnout údržbu či kroky vedoucí k nápravě a nafotografovat. K 20. říjnu byla tato první verze pasportizace předána Magistrátu města Hradec Králové. Předpokládáme, že projekt bude nadále pokračovat, a to jak rozšiřováním okruhu památek, tak doplněním dalších podrobností u již popsaných památek.

Počátkem roku nás čeká kontrola plnění usnesení letošního sněmu a příprava úkolů na následující období. Věřme, že se nám podaří většinu přijatých záměrů realizovat a že do budoucna se zapojí do činnosti sdružení ještě více jeho členů.

Ludmila Žlábková

INFORMACE Z VÝBORU SPOLEČNOSTI:

VÝJEZDNÍ SCHŮZE VÝBORU. Říjnová schůze výboru Společnosti se uskutečnila jako výjezdní. Z iniciativy místopředsedy Jiřího Němečka jsme se sešli na faře v Hněvčevsi, která byla opravena také z nadačního fondu a obývá ji náš člen Mgr. Ivan Tejkl.

ENCYKLOPEDIE HRADCE KRÁLOVÉ. Pokud má někdo z členů Společnosti zájem o koupi dvoudílné Encyklopedie Hradce Králové za sníženou cenu, ozvěte dr. Němečkovi. Má k dispozici ještě osm kusů, cena jednoho dvousvazku činí 840,- korun.

SPOLUPRÁCE S HOŘICEMI - V pátek 7. října se uskutečnilo jednání s ředitelem hořické střední kamenické školy Ing. Josefem Moravcem, jehož se zúčastnili místopředsedové SOPVČ Ing. Robert Müller, dr. Jiří Němeček a archeolog hradeckého muzea Mgr. Radek Bláha. Téma jednání: vytvoření návrhů na pomníky připomínající zaniklé kláštery a kostely v Hradci Králové. Ze strany vedení školy byla vyjádřena ochota na projektu spolupracovat. Již 13. října přijede skupina studentů oboru kamenosochařství do Hradce Králové a prohlédne si v muzeu kamenné artefakty, které byly získány při archeologických průzkumech na místech zaniklých kostelů a také první dvě místa, která byla vybrána pro umístění nově vytvořených pomníků. Studenty pak provede dr. Němeček po katedrále Svatého Ducha, kde je umístěn pseudogotický hlavní oltář, dílo hořické kamenické školy. Dále byla s Ing. Moravcem dojednána spolupráce při robotickém zpracování plastik (dokumentace 3D). Škola získala unikátní přístroj, který je jediný svého druhu u nás. Naši zástupci si také prohlédli realizované sochy sv. Anežky České zpracované do pískovce, z nichž některé nabízí škola k umístění v Hradci Králové.

POKRAČUJE OBNOVA ZÁMĚLSKÉ HOSPODY. Od léta zdárně pokračují práce na rekonstrukci památkového areálu bývalé hospody v Záměli na Rychnovsku. Brigádnicky byla snesena krytina střechy nad vlastním hostincem, kde zůstala jen torza krovů. Ty nyní čeká výměna. Demontován byl také strop v sále hostince. Významnou měrou se na práci podílejí kromě členů občanského sdružení Má vlast - můj domov také členové Okrašlovacího spolku ze sousedního Potštejna. Na svátek sv. Václava se zde uskutečnilo slavnostní otevření nově vybudované planetární stezky. Více na www.mavlast.eu.

PAMÁTKY NA JILEMNICKU. MVDr. Gerstner informoval členy Společnosti, že svazek obcí Jilemnicko v letošním roce vydal publikaci Drobné památky Jilemnicka - Kulturní dědictví mikroregionu Jilemnicko. Jak již napovídá název,

kniha zachycuje drobné sakrální památky a pomníky, nacházející se v členských obcích. Jedná se o výstup loňského projektu pasportizace drobných památek v mikroregionu. Soupis dokončený v září 2010 obsahuje více než 300 drobných památek z 21 obcí. Součástí soupisu je posouzení stávajícího stavu, návrh na opravy a vyčíslení hodnoty památky. Na základě tohoto soupisu je možné v případě zájmu památky pojistit a zařadit do majetku obcí. Navazující aktivitou na tuto činnost bylo právě vydání odborné publikace včetně obrazové dokumentace, která přehledným způsobem představuje všechny dotčené památky odborné i laické veřejnosti.

Červnová návštěva obce Světí na Hradecku

Na tradiční předprázdninové posezení naší Společnosti jsme se první červnové úterý tentokrát vypravili za hranice krajského města. Díky vstřícnosti starostky Martiny Salákové - Šafkové jsme strávili krásné pozdní odpoledne v obci Světí na Královéhradecku. Mnozí z nás tu byli poprvé, proto jsme přivítali seznámení s historií této obce a jejích památek.

Jak vyplývá z archeologických nálezů, zdejší prostor byl osídlen už v mladší době bronzové, písemné zprávy jsou však až od roku 1365. Tehdy obec, dvůr a kostel patřily německým rytířům v Hradci Králové.

Nejvýznamnější památkou obce je kostel svatého Ondřeje, o němž se písemné prameny zmiňují už k roku 1369. Postaven je v gotickém stylu, později však byl renesančně a v 17. století barokně upraven. Vchod do kostela zdobí renesanční náhrobní kameny.

Kostel je majetkem církve, obec však pomáhá s jeho obnovou. V letech 1995-97 byla například kompletně rekonstruována střecha a vnější omítka. V roce 2008 byla obnovena elektrická síť v kostele, včetně vnitřního osvětlení, nyní se připravuje rekonstrukce interiéru. Problémem však je statika objektu, zejména praskliny ve stropě. Příčinou poškození je přílišné zatížení dopravou a špatný stav komunikace třetí třídy, vedoucí v těsné blízkosti kostela. Tuto skutečnost potvrdila i měření, provedená v loňském roce ostravskou univerzitou. Těžká auta tedy projíždějí zejména na podzim během řepné kampaně. V posledních letech si přes Světí ve stále vyšší míře zkracují cestu řidiči kamionů, jedoucí z Jaroměře na Jičín. Vedení obce se proto snaží zakázat vjezd nákladních automobilů do obce, samozřejmě s výjimkou obsluhy. Žádost s tímto požadavkem je nyní na odboru dopravy hradeckého magistrátu. Dalším krokem k nápravě je snaha o rekonstrukci vozovky. Je nutné, aby se odstranily výmoly, neboť právě při jejich projíždění způsobují auta největší otřesy.

(IŽ)

Rudolf Khol:

Hrad Frymburk se probouzí k novému životu

Mám radost, že mohu v úvodu své zprávy o aktivitách na hradě Frymburk u

Nového Hrádku konstatovat, že se po dlouhá léta zapomenutý hrad pozvolna probouzí k novému životu.

V měsících červnu a červenci se zde uskutečnily další pracovní víkendy. Mezi dobrovolníky, kteří přijeli na hrad pomoci, byli také členové Společnosti ochránců památek (Nožička, Balcarová, Khol, Bareš,

Hroneš, Moník). Práce byly zaměřeny na čištění teras. Podařilo se odklidit všechen napadaný kámen, suť a také došlo k nálezů části pískovcového ostění, které bylo kdysi pravděpodobně součástí původního okna.

Majitelé hradu (Kahounovi) podali žádost o závazné stanovisko na stavební úřad v Náchodě na konzervaci a rekonstrukci zdi jihozápadního nároží a výměnu vrat v bráně hájovny. Ve věci vypracování projektu na konzervaci hradu se obrátili na Martina Volejníka, člena Klubu přátel hradů na Malši a projektanta firmy, která prováděla opravy například na hradě Kašperk. Ten jejich žádosti vyhověl a tento projekt

zpracuje. Na hradě také v červenci proběhlo jednání se zástupci NPÚ ú.o.p. v Josefově, kteří se k výše uvedenému postupu vyjádřili kladně.

Na začátku července byl hrad zpřístupněn v rámci tradiční poutě, která se v Novém Hrádku každoročně koná. Velkou slávou ožil Frymburk také dne 12. srpna, kde se na jeho nádvoří uskutečnila historicky první novodobá svatba. Novomanželé se brali přímo pod širým nebem za krásného počasí. Tímto jim přejeme vše nejlepší ve společném životě.

Další důležitou událostí je skutečnost, že městyš Nový Hrádek získal významné ocenění – Zlatou stuhu za 1. místo v krajském kole soutěže Vesnice roku 2011 v Královéhradeckém kraji. Nový Hrádek tak zvítězil v konkurenci 39 obcí v kraji. V rámci slavnostního vyhlášení dne 20. srpna navštívila Nový Hrádek delegace osobností z řad politického a kulturního života. Tato delegace, ve které nechyběl ani hejtman Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc, navštívila také hrad Frymburk. V jeho areálu předváděli své umění řemeslníci a také skupina historického a scénického šermu.

Ve dnech 17. a 18. září se na hradě Frymburk uskutečnil již třetí ročník Dnů evropského dědictví. Naše sdružení bylo opět lokálním garantem akce. Během krásného slunného víkendu hrad navštívilo téměř sto zájemců. Pro letošní rok práce na hradě končí. V tom příštím by měla již začít oprava zdiva, což bude další velký krok při záchraně této cenné kulturní památky.

Dvoudenní exkurze do Polska

Po dvou letech se o víkendu 17. a 18. září uskutečnil další zahraniční výlet. Po výpravě do Horní Lužice v roce 2009 (a 2008) bylo tentokrát naším cílem Polsko, konkrétně Wrocław, partnerské město Hradce Králové. Jedná se o čtvrté největší město Polska, navíc patřící i k těm nejstarším. První písemná zmínka o něm pochází z kroniky Dětmara z Merseburku a vztahuje se k roku 1000, kdy tu bylo zřízeno biskupství.

Centrum Wrocławu jsme si nejprve krátce prohlédli na společné procházce, na níž nám byl průvodcem náš člen Jan Węglowski. Poté byl čas na individuální prohlídky podle zájmu každého zvlášť. Nabízela se návštěva několika muzeí, například Muzeum Historyczne, Muzeum Narodowe, Muzeum Arcidiecezjalne, Muzeum Uniwersyteckie, Muzeum Architektury), botanické zahrady nebo třeba projížďka lodí po Odře. „Zpestřením“ poklidného sobotního odpoledne nám byla odborářská demonstrace, která se tu konala, a s ní spojený hluk a množství ozbrojené policie v ulicích města.

V neděli po ránu jsme se rozloučili s Wrocławí a vyrazili směr Svídnice. Toto město (německy Schweidnitz), v němž žije zhruba 60 tisíc obyvatel, leží na jihu polské části Slezska (dnešní Dolnoslezské vojvodství). Původně se jednalo o metropoli Svídnického knížectví, odkud pocházela i třetí manželka Karla IV. Anna Svídnická.

První zastávkou nám tu byl evangelický kostel Míru, zapsaný na Seznamu světového dědictví UNESCO. Poté jsme si prohlédli kostel sv. Václava v centru města. Po individuální prohlídce města, kterou většina z nás strávila posezením na zahrádce některé ze zdejších restaurací, jsme odjeli do Krzeszowa.

V Krzeszowě nás čekala prohlídka areálu cisterciáckého kláštera, jež patří k významným poutním místům. Prohlédli jsme si barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, kterému v srpnu 1998 udělil papež Jan Pavel II. čestný titul Menší bazilika. Podívali jsme se také do mauzolea slezských Piastovců a kostela sv. Josefa, jehož ozdobou jsou fresky Michala Willmana, věnované svaté rodině a Nazaretu.

(Iž)

ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI:

KUKS na CD. Zcela unikátní prezentace se dočkal barokní areál Kuksu prostřednictvím zvukových dokumentů na CD s názvem KUKS - kouzlo, umění, krása, symbol. Jedná se o cyklus deseti zvukových zastavení s předními znalci a obdivovateli zdejšího génia loci. Cyklus vznikl v letech 2010-2011 v autentickém prostředí bývalé Šporkovy zámecké kuchyně, dnes domku, kde sídlí muzikolog Stanislav Bohadlo - jeden ze spoluautorů projektu. A jeho témata? Šporkova osobnost – jeho andělé i démoni; Architektura či výtvarné umění pro Kuks; Život, smrt a meditace; Barokní divadlo a barokní hudba a samozřejmě také Lázeňství, farmacie a hospital pro staré a nemocné. Poslední díl s titulkem Reflexe Kuksu – sen vyvolaný ve skutečnost je věnován současnosti Kuksu a představí mimo jiné i nejstarší občanku obce paní Annu Jirkovou.

POMOZTE PŘI PÁTRÁNÍ PO ODCIZENÉ SOŠE.

V noci z neděle 18. září na pondělí 19. září byla ukradena bronzová socha Zvěstování Panny Marie, která byla umístěna v obci Bohdaneč u Zbraslavic na Kutnohorsku. Zloději sochu násilně vytrhli z podstavce a odvezli. Majitel sochy, společnost LESS & FOREST s.r.o., vypsala odměnu ve výši 500 tisíc korun za nalezení odcizené sochy a dopadení pachatele. Informace, které pomohou k nalezení, je možné volat na telefon 733 755 521.

Netradičně pojatá socha Zvěstování Panny Marie byla postavena v roce 2007. Její návrh vytvořil pražský sochař Pavel Purkrabek a vysvěcení provedl královéhradecký pomocný světící biskup Mons. Josef Kajnek. Socha je vysoká cca 2,5 m.

Život české menšiny v německém pohraničí. V Muzeu Podkrkonoší v Trutnově byla ve čtvrtek 29. září zpřístupněna nová výstava, přibližující život české menšiny v německém pohraničí. Vůbec poprvé veřejnost seznamuje s pestrým spolkovým, kulturním a politickým životem české menšiny v regionu od sklonku 19. století do roku 1945. Potrvá do 13. listopadu.

Před rokem 1945 bylo Trutnovsko osídleno v drtivé většině německým obyvatelstvem. V řadě měst a obcí však žila tu početnější, tu méně početná česká menšina. Ta získávala na významu zejména od konce 19. století, kdy do německého pohraničí přicházely s rozvojem průmyslu další české rodiny. Po vzniku ČSR v roce 1918 se postavení české menšiny výrazně změnilo k lepšímu a

došlo k jejímu zviditelnění. V dosud německých obcích byly např. zakládány české menšinové školy, což ovšem vyvolávalo i nacionální střety.

Kurátorem této jedinečné výstavy je Ondřej Vašata, který se tématem dlouhodobě zabývá. Návštěvníci se mohou například těšit na unikátní fotografii automobilu Perfekt, zkonstruovaného před první světovou válkou v prvním automobilovém závodě ve východních Čechách, kterým byla továrna trutnovského podnikatele Františka Petráška.

Vlastimil Málek

Borovnice a Lhoty u Potštejna získaly do vlastnictví barokní schodiště

Unikátní barokní schodiště s balustrádami a sochařskou výzdobou, vedoucí ke kostelu Panny Marie Bolestné na svahu návrší Homole na Rychnovsku, má od září nové majitele. Staly se jím obce Borovnice a Lhoty u Potštejna, kterým tuto památku bezúplatně převedl do společného vlastnictví stát.

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkoprávních nejprve památku v účetní hodnotě sedm milionů korun bezúspěšně nabídl Ministerstvu kultury, kraji i církvi. Nakonec o ni projevil zájem dvě obce, které ji získaly do majetku, a to včetně pozemku o výměře 435 metrů čtverečních. Projevil tak zájem památku opravit, pečovat o ni a zachovat ji tímto i příštím generacím.

„Správa schodiště bude realizována na základě smlouvy mezi obcemi Lhoty u Potštejna a Borovnice, kterou zastupitelé obou obcí intenzivně připravují. V nejbližší době máme domluvenou schůzku přímo v areálu kostela s firmou, která v minulosti realizovala opravu památky. Hovořit by se mělo o aktuálním stavu schodiště a jeho opravách,“ prozradil nejbližší plány starosta Lhot u Potštejna Jan Růžička.

Jak připomněl, v 90. letech bylo schodiště restaurováno, ale poté k průběžné údržbě už prakticky nedocházelo. Zloději rozkradli také část původní sochařské výzdoby. „Minimálně bude nutné odstranit lišejníky, mechy, ošetřit památku proti pronikání vody. Rádi bychom po dohodě s památkáři vytvořili jakousi osnovu, jak při obnově postupovat. Tedy, co je nutné udělat hned, co průběžně, co v delším časovém horizontu,“ pokračoval starosta s tím, že do budoucna zřejmě vznikne určitá forma sdružení, v němž by byly zastoupeny nejen obě obce, ale například i církve či příznivci a regionální patrioté. Sdružení by o památku pečovalo, shánělo prostředky na obnovu, připravovalo program a projekty na propagaci tohoto místa. Kostel, s jehož stavbou se začalo roku 1692, tvoří výraznou dominantu této části rychnovského regionu. Jeho přístupové schodiště je tvořeno 153 kamennými stupni a 16 odpočívadly. Počet schodů odpovídá počtu modliteb Zdravas Maria na velkém růženci, včetně tří úvodních, odpočívadla odpovídají Otčenášům.

Součástí zdejšího areálu je nejen kostel a schodiště, ale také hřbitov a dvě kaple.

(Iž)

Josef Ptáček:

Encyklopedie města Hradce Králové je konečně na světě

Po třech letech od publikování redakčního záměru vyšla počátkem září 2011 dlouho očekávaná encyklopedie města. Velkoformátová vázaná publikace (31 cm krát 23 cm) o 846 stranách vyšla v pěkné úpravě na kvalitním papíře ve dvou dílech (A-M a N-Ž). Vlastnit by ji měl každý hradecký patriot, je souhrnem základních informací o městě od pravěku po dnešní dny. Zahrnuje více než tisíc dvě stě věcných a biografických hesel. I když některá hesla byla částečně opomenuta, například průmysl, sportovní kluby, a pro některá hesla se nenašli autoři (nebyli totiž osloveni), je prvním pokusem o sumarizaci dnes známých fakt. Diskutabilní je ale zařazení žijících osobností (alespoň těch mladších například 70 ti let). Cenný je místní a jmenný rejstřík osob a hlavně rozsáhlý bibliografický seznam literatury o Hradci Králové.

Stranou prozatím ponechávám věcné nepřesnosti a omyly, které snad (?) ve třetím díle, který by měl následovat, budou opraveny a některá dnes opomenutá hesla nově zařazena. Věřím, že se vedení města Hradce Králové k tomuto odhodlá a vydavatelství Garamon tento doplňující díl vydá. Značně náročná práce na dosavadních dvou dílech by tak byla dokončena. Jak uvádí předmluva, redakce uvítá jakékoliv náměty, doplňky či opravy na e-mailovou adresu: encyklopeidegaramon@seznam.cz.

Z pohledu Společnosti ochránců památek ve východních Čechách a bratrské Stolní společnosti historiků - pondělníků „Za týden“ v Hradci Králové lze s trochou nadsázky říci, že encyklopedii zčásti napsali členové těchto dvou uskupení. Zpracovateli samostatných hesel totiž byli (bez titulů) Oldřich Boháč, František Dohnal, Zdeněk Doubek, Václav Hovorka, Martin Cholasta, Josef Ptáček, Jiří Němeček, Václav Pražák, Olga Procházková, Jiří Soukup a Ludmila Žlábková. Tedy jedenáct členů se autorsky podílelo na vzniku této práce.

Někteří z našeho středu mají navíc samostatné biografické medailonky s jejich bibliografií, ať už to jsou dnes již nežijící Josef Tejkl, Josef Rodr či Hvězdoslav Stefan nebo žijící Jaroslav Šůla, Jiří Soukup, Vladimír Vaclík či také arcibiskup Dominik Duka.

V rozsáhlém soupisu literatury (ss. 741-792) pak figuruje 24 našich členů (Čestmír Brandejs, Jan Brunclík, Zdeněk Doubek, František Dohnal, Dominik Duka, Václav Hovorka, Martin Cholasta, František Musil, Jiří Němeček, Václav Pražák, Josef Ptáček, Olga Procházková, Hvězdoslav Stefan, Jaroslav Šůla, Josef Rodr, Miloš Řezník, Jiří Slavík, Jiří Soukup, Salma Soppe, Josef Tejkl, Jiří Trojan (z Pardubic), Vladimír Vaclík, Vladimír Wolf a Ludmila Žlábková.

Je zřejmé, že podíl, ať autorský či badatelský, na hradecké encyklopedii je u našich členů neopominutelný. Do případného dalšího dílu se samozřejmě mohou zapojit další.

Pozn.: Na knižním trhu se v současné době publikace prodává za baťovskou cenu 990,- Kč. Pro naše členy je možné získat slevu (blíže u dr. Němečka).

Ve dnech 7-9. října 2011 se v penzionu HAMŠTEJN v obci Koberovy uskutečnil VIII. ročník konference

Památková péče v občanské společnosti TROSKY 2011

V sobotu 8. října 2011 se naše dvoučlenná ekipa (Rudolf Khol a Pavel Bareš) vydala na již tradiční konferenci v Českém ráji v obci Koberovy, místní části Hamštejn. Průběh konference přinesl opravdu zajímavé příspěvky, a to jak ze strany odborné veřejnosti, tak zástupců občanských sdružení, působících v oblasti památek. Škoda jen, že se na tuto konferenci nedostávají zástupci NPÚ či památkářů ze státní správy, protože výtky, které tu opakovaně zaznívají, přímo spadají do jejich kompetencí.

Dopolední přednáškový blok zahájil archeolog Mgr. Milan Kuchařík z o.p.s. Labrys přednáškou *Promarněné příležitosti - archeologické výzkumy na velkých stavbách*. Jde bohužel o letitý a stále neřešený problém, osobně mne zaujala pasáž o potížích záchranných archeoprůzkumů s následným zpracováním dokumentace, především z důvodu neadekvátní časové prodlevy.

Následovalo představení internetového portálu PROPAMÁTKY - nové možnosti pro majitele a správce památek a historických objektů. Ing. Aleš Kozák z Institutu pro památky a kulturu, o.p.s. nás seznámil s ambiciózním projektem, který tu bohužel dlouho chyběl. Jen čas ukáže, zda odborná i laická veřejnost plně docení potenciál projektu. Členové naší společnosti se mohou o tomto projektu přesvědčit na www.propamatky.cz.

Dále nám archeolog Mgr. Ivan Peřina v poutavé přednášce prezentoval Nové výsledky stavebně historických průzkumů na severu Čech. Bohužel se ne vždy jednalo o pozitivní vyprávění, zejména u historických objektů, které potkal osud nevratného zániku bez jakéhokoliv zaznamenání dokumentace, která by nám přiblížila jejich skutečnou historickou cenu. Sympatické bylo rovněž vyjádření o nezdolnosti a zájmu občanských sdružení v kontrastu s alibismem některých profesionálních pracovníků památkové péče. Což může potvrdit i členstvo naší společnosti.

Mezi jednotlivými přednáškovými bloky se účastníci vypravili na krátkou exkurzi na nedaleký skalní hrad Rotštejn, jenž je ve správě pořadatelů konference z o.s. Ochrana Klokočských skal. Poté již vystoupil předseda Společnosti Rudolf Khol s prezentací naší organizace. Distribuován zde byl rovněž sborník 20 let SOPVČ, se zájmem se rovněž setkala brožura o hradě Frymburk a hlavně Putování po hradeckých středověkých kostelech a kláštorech. Kolega R. Khol kladl důraz na nejdůležitější část naší činnosti, což je úsek aktivní péče o památky, zejména aktivity na záchranu hradu Frymburk a roubeného stavení v Záměli. Rovněž vyslovil apel pro budoucnost - větší zapojení střední a především mladé generace do činnosti Společnosti.

Především pro místně znalé byla další přednáška amatérského etnografa Ladislava Šourka nazvaná *O peci na pálení vápna nalezené u Bozkova*, na druhou stranu bohužel z rodinných důvodů nedorazil jediný zahraniční účastník Albert Loydl ze Združenie Rondel, které pečuje o zříceninu hradu Čabrad' (Banskobystrický kraj). Místo toho byl alespoň promítnut krátký film, popisující aktivity na této památce. Poté se slova ujal Tomáš Šimůnek z partnerského Sdružení pro záchranu hradu Kumburku. Jeho přednáška *Zatravnění korun zdiva hradu Kumburku - příklad dobré praxe památkové obnovy* byla jednou z nejzajímavějších na konferenci. Autor názorně ukázal, že zatravnění korun hradebních zdí (byť se to může lokálně lišit) je v současné době jedním z nejlepších způsobů ochrany těchto částí našich hradních zřícenin. Ukázalo se, že je již dávno odzvoněno různým stříškám, které se kdysi ke stejnému účelu používaly, ale jsou z několika důvodů, včetně estetického i ekonomického, již zcela přežitě.

Dalšími mezi přednášejícími byli Jiří Ardielli a Eva Janasová z VŠB Ostrava, kteří přednesli příspěvek *Specifika oceňování nemovitostí v záplavových oblastech - pojišťování kulturních památek proti riziku povodní*. Na Šumavu nás poté pomyslně zavedla Mgr. Tereza Blažková z Fakulty humanitních studií UK v Praze s přednáškou *Historie a současnost technické památky - Vchynicko - tetovský plavební kanál*. Její studie, kterou doprovodila promítaná prezentace, potvrdila, že je na místě propagovat tyto trochu opomenuté technické památky. Mimo jiné jsou ideálním pobídnutím při plánování výletu či dovolené.

Z časových důvodů jsme již neslyšeli vystoupení Bc. Petra Lazurka z Muzea přírody Českého ráje v Prachově, zaměřené na aktivity tohoto soukromého muzea v ochraně přírody a regionální historie, ani poslední přednášku *Obnova kaple na Prackově*.

Každý účastník konference obdržel desky s propagačními materiály o Českém Ráji a okolí, obzvláště zajímavou a navýsost užitečnou byla informační brožura *Jak stavět v CHKO Český ráj aneb jak žít a nechat žít krajinu*. Brožura názorně popisuje vydařené ale i vyloženě devastující projekty výstavby rodinných domů na území CHKO český ráj. Nevтіravou formou popisuje zájemcům to, co na území CHKO český ráj z historického hlediska má svůj důvod, a naopak co je zcela mimo. Doufejme, že takovéto věci najdou sluchu, protože zaplevelení krajiny nevhodnou zástavbou již od počátku 90. let minulého století stále pokračuje.

Zaznamenal Pavel Bareš

Elita izraelského letectva se školila na letišti v Hradci Králové

První zářijový víkend byla v Hradci Králové, v areálu bývalého vojenského letiště, odhalena pamětní deska izraelským letcům, kteří zde v roce 1948 v rámci československé pomoci Izraeli absolvovali utajený pilotní výcvik. Při této příležitosti bude připomenuta i skupina jejich učitelů - československých instruktorů.

Královéhradecký kraj při této příležitosti finančně podpořil vydání publikace historika Zdeňka Klímy *Létali na královéhradeckém nebi*, která přináší fakta o této dosud málo známé kapitole z historie hradeckého letiště. Součástí publikace je zvukový dokument *Piloti s Davidovou hvězdou*, v němž publicistka Lenka Jaklová, iniciátorka vzpomínkových akcí, v roce 1994 v Izraeli zaznamenala svědectví frekventantů výcvikového kurzu:

„Byl to výjimečný životní zážitek hovořit se špičkami izraelského letectva, jako byl legendární generál Mordechai Hod (Fein, který velel v šestidenní válce, nebo plukovník H. I. Shwartzman), později velitel izraelské letecké školy, či dosud žijící Daniel Shapira, pilot – rekordman, létající na proudových stíhačkách. Vybavuji si, s jakou vděčností vzpomínali na své hradecké učitele, kteří je v neuvěřitelně krátké době (výcvik netrval ani tři měsíce) odborně i lidsky připravili na jejich poslání.“

Publikace byla pokřtěna při zahájení výstavy *Důvěrné Izrael – československá pomoc pro Izrael 1948 – 1949* v pondělí 5. září. *„Připomínáme si skutečně výjimečnou událost,“* upřesňuje plk. gšt. v. v. Ing. Miloslav Neuberg, *„vždyť Československo bylo de facto jedinou zemí, která v roce 1948 nabídla včas nově vznikajícímu Státu Izrael vojenskou pomoc. Součástí této pomoci nebyly jen zbraně, ale i vojenský letecký výcvik. A nutno říci, že Vojenská letecká akademie v Hradci Králové v té době poskytovala nejvyšší letecké vojenské vzdělání. V našem městě dosud žije jeden z tehdejších učitelů plk.v.v. Miroslav Vojnar (Weber). Hluboce si vážíme této činnosti československých i izraelských letců.“*

V dopise adresovaném Lence Jaklové jeden z izraelských letců - Daniel Shapira uvedl: *„Nemám nejmenší pochybnosti o tom, že bez československé pomoci bychom nepřežili naši první válku za samostatnost. Ve svém srdci chovám hluboký vztah k českému národu, který nás přivítal s otevřenou náručí. Nikdy nezapomeneme na Vaši podporu v nejtěžší době existence našeho nového státu.“*

Svinarští chtějí zpět zvoničku, pořádají sbírku

Veřejnou sbírku na obnovu zvoničky, dominanty návsi ve Svinarech v Hradci Králové, odstartovali místní občané letos 22. září. Sběrku na podnět občanů organizuje Komise místní samosprávy ve spolupráci s magistrátem. K tomuto účelu byl zřízen speciální účet u KB číslo 107-0369010217/0100, kam lze posílat sponzorské dary. Obnova zvoničky by měla stát přibližně 100 tisíc korun. **(IŽ)**

Františkánský klášter v Hostinném

Po 45 letech od rozhodnutí o demolici kláštera v Hostinném, po patnácti letech příprav plných zvrátů a jedenácti měsících práce stavbařů byla obnovena stavba františkánského kláštera v Hostinném. Nemožné se stalo skutečností. Jde o mimořádnou událost překračující hranice města i regionu.

Klášter je jedinou dochovanou prací

Wolfganga Dienzenhofera v Čechách. Pro Hostinné je významné to, že se našla smysluplná náplň umožňující každodenní přístup a využívání těchto prostor veřejností bez omezení. Městská knihovna využije podstatnou část přízemí objektu a v prvním patře se poprvé představí sbírky městského muzea, které se podařilo zachránit pro budoucí generace. Společně s Galeríí antického umění tak vzniká nový stánek kultury i vzdělávání pro celý podkrkonošský region. Rekonstrukce konventu františkánského kláštera v Hostinném je finančně podpořena z Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod až do výše 92,5 procent uznatelných nákladů stavby i interiéru. Plánované finanční náklady stavby podle smlouvy se společností Metrostav a.s. ve výši 43 mil. Kč vč. DPH nebudou překročeny. Výběrové řízení na dodavatele interiéru, který je samostatnou etapou celého projektu, probíhá a zatím není ukončeno.

V závěru měsíce srpna 2010 byla zahájena přejímka stavby. Koncem září bude zahájena etapa dodání a montáže interiéru knihovny a muzea, kterou plánujeme do poloviny ledna 2012. Objekt bude postupně ožívován a na měsíce leden a únor 2012 předpokládáme přestěhování a následné zahájení zkušebního provozu nové městské knihovny v přízemí kláštera.

Slavnostní uvedení celého areálu kláštera do provozu bude v dubnu roku 2012, kdy bude instalována i část sbírek městského muzea. Úpravy okolí, které nebyly součástí projektu, budou pokračovat v příštím roce tak, aby již neomezovaly nově otevřený objekt.

Karel Klíma, starosta města

Zdroj: Zpravodaj města Hostinné 9/2011

Jiří Němeček:

Návštěva kláštera v Hostinném

Možnost prohlídky nově zrekonstruovaného františkánského kláštera v Hostinném využili v sobotu 24. září 2011 pouze čtyři členové našeho sdružení. Je škoda, že členové, kteří si prohlédli klášter bezprostředně před rekonstrukcí (leden 2010), nemohli tak zhodnotit výsledek oprav cca za 50 milionů korun poskytnutých z evropského grantu.

Naše Společnost již v prvním roce své existence (1990) se o osud tohoto kláštera zajímala. Protestovala proti záměru zastřešit rajský dvůr, jež měl přispět, k lepšímu komerčnímu využití areálu. Jak dalece jsme přispěli k odvrácení záměru, nemohu posoudit. Faktem je, že rajský dvůr zůstal rajským dvorem a po dvaceti letech se klášter dočkal revitalizace.

Historii kláštera sledujeme od jeho dostavby v roce 1684. Neokázalá barokní patrová stavba byla postavena Wolfgangem Dientzenhoferem jako jeho první velká stavba. Františkánský řád užíval klášter do roku 1785, kdy byl zrušen, stejně jako desítky klášterů v Čechách a na Moravě, na základě dekretu císaře Josefa II. z roku 1782. Snaha františkánů obnovit činnost kláštera byla po čtyřech letech korunována úspěchem. Hlavním argumentem obnovení činnosti františkánského řádu byla lékárna, kterou od založení v areálu kláštera provozovali a která sloužila veřejnosti. Žádné argumenty však mnichům nepomohly roku 1950, kdy byl klášter obsazen příslušníky StB a SNB. Mniši byli odvezeni do internačního tábora. Prostory konventu se pak staly skladištěm. Po listopadu 1989 byl klášter v rámci restituce vrácen františkánům, kteří ho vyměnili za pozemky v majetku města.

V současné době byl areál, opravený Metrostavem, předán městu Hostinné. Od jara 2012 by mělo přízemí sloužit městské knihovně, v patře bude muzeum, kam budou umístěny exponáty vrácené z muzea v Trutnově. Bude zde i společenský sál. Jedna z mnišských cel bude zařízena, jak byla mnichy užívána.

Postřehy k opravám kláštera. Začnu exteriérem. Pominu-li to, že v těsné blízkosti kláštera byl v minulosti, snad záměrně, postaven vícepodlažní panelový dům a v nedávné době supermarket, je na budovu konventu, včetně kamenné ohradní zdi s korunou zakrytou štípaným šindelem, celkový pohled příznivý. Uvnitř kláštera nás poněkud zarazilo, že kamenná pískovcová ostění jsou natřena stejnou barvou jako stěny. To je podle průvodce dle přání památkářů s odůvodněním, že baroko bylo barevné. Patrně to bude současný trend, jak ukazuje nová fasáda na Žižkových kasárnách v Hradci Králové. Barevné řešení interiérů se nám příliš nezamlouvalo, ale to je vždy věc názoru. Rajský dvůr se zapuštěnou a zakrytou kašnou v úrovni terénu vytváří volné prostranství, což umožní pořádat různé kulturní akce pro větší počet diváků. Náš sympatický průvodce pan Anděl, který je patrně také pověřen správou areálu, podával výklad se zápallem, což je pro dokončení všech prací, které ještě čekají, jen dobře. Věřím, že příští rok navštívíme Hostinné ve větším počtu a posoudíme, jak se podařilo instalovat sbírky muzea. Pro městskou knihovnu bychom jako dar mohli na oplátku věnovat naše publikace.

**Foto snímků z areálu kláštera v Hostinné:
Anna Šubrtová**

ČLÁNKY:

Milan Moník:

Dvůr Zderaz – historie a současnost

Na jižním okraji Smiřic se nachází místní část Zderaz, jejíž jádro tvoří areál budov bývalého poplužního dvora. Jeho součástí býval objekt správy dvora, ojedinele nazývaný „zámečkem“. V současnosti je celý areál v neutěšeném stavu a je zřejmě jen otázkou krátkého časového horizontu, kdy zcela zanikne. Snad proto je na místě v krátkosti zmínit historii této lokality, po několik století úzce spjaté s hospodařením smiřického velkostatku.

Na základě archeologického průzkumu, ke kterému došlo v roce 2008, lze usuzovat na středověké osídlení v období 13.-14. století. První písemná zpráva o vsi Zderaz pochází z roku 1411, kdy je zmíněna coby součást habřinského majetku Petra z Hustířan. Po roce 1533 Habřinu spolu se Zderazí získává Mikuláš Trčka z Lípy a připojuje je ke svému smiřickému panství. Coby součást smiřického dominia Trčků je Zderaz jako ves naposledy zmíněna v urbáři z roku 1588 a zřejmě záhy zaniká, neboť urbář z roku 1619 uvádí pouze dvůr. Ten je po roce 1661 připojen k nově vytvořenému panství Hořiněves, náležejícímu Františku Ferdinandovi Gallasovi.

Sklep pod sýpkou, jižní část zderaz. dvora (11/2009)

Záznam v tereziánském katastru z roku 1757 uvádí v souvislosti s výše zmíněným dvorem také „zámeček Zderaz“, v té době náležející Janu Karlovi Šporkovi. Jelikož se jedná o ojedinelý záznam s takovýmto pojmenováním objektu, lze usuzovat, že zde nešlo o skutečné šlechtické sídlo v pravém slova smyslu. Patrně se jednalo o správní budovu dvora, nacházející se na jeho severozápadním okraji. V Sommerově topografii (sommer, Johann Gottfried: Das Königreich Böhmen, statistisch-topographisch dargestellt, IV, Königgrätzer Kreis. Prag, 1836) je tento objekt označen jako obydlí purkrabího. Pokus o upřesnění charakteru sídla přináší smiřický badatel L. Kupka, který budovu „zámku“ specifikuje jako objekt sloužící coby lovecké „zázemí“ šlechty, pořádající časté hony v nedaleké oboře a bažantnici. Inventář „zámku“ údajně vykazoval i nevelký počet loveckých zbraní.

Od konce 18. století zderazský dvůr připadl císařské komoře. Od té doby byl využíván pouze pro hospodářské účely. Budova údajného zámečku sloužila

správním, postupně i obytným účelům, což trvalo následující dvě století. První polovina 90. let 20. století přinesla zánik podniku Státní statky, jež zderazský dvůr po desetiletí využíval jako jedno ze svých hospodářství. Se soukromým majitelem (firma Old Pine Store) a vystěhováním posledních nájemníků bytových prostor začíná období rychlé devastace areálu nyní již bývalého hospodářského dvora. Destrukce objektů nabývá na obrátkách především v období posledních 2-3 let, kdy se zcela nezajištěný areál stává lehce přístupný zejména „sběračům“ kovů. Řada budov je v současnosti v dezolátním stavu a hrozí jim v brzké době zřícení. Kuriózně může působit fakt, že areál dvora v takto zuboženém stavu byl v tomto roce (tj. 2011) nabízen realitní kanceláří k prodeji za poměrně značnou částku.

Zderazský dvůr s tzv. zámečkem v popředí (09/2006)

Zv. zámeček (03/2011)

Monika Ficková:

Něco málo pro hradní nadšence:

Hrad Bezděz otevřel své brány....

Dny Evropského kulturního dědictví jsou příležitostí navštívit a prohlédnout si místa nepřístupná, po většinu roku uzavřená. Letos v září jsem mimo jiné navštívila hrad Bezděz nedaleko Máchova jezera. Zde byl ve dnech 10. až 11. září v rámci dnů

mimořádně veřejnosti zpřístupněn ochoz gotické kaple sv. Archanděla Michaela (ochránce rytířů), zasvěcené podruhé Panně Marii Monserratské. Kaple byla vybudovaná v letech 1280-1285.

Ochoz kaple je jedinečný pro české prostředí, avšak běžný pro hradní kaple burgundské (např. katedrála Notre-Dame v Paříži). Kaple na Bezdězu byla součástí východního opevnění. Z ochozu tohoto opevnění mohli strážníci pozorovat přístup k bráně a současně se účastnit bohoslužby přes otevřené oblouky oken do kostelní lodi. Kružby oken jsou vzácnou památkou gotického umění konce 13. století.

Po roce 1900 byl prostor výrazně rekonstruován, došlo k výměně a doplnění řady pískovcových ostění, částí žeber a kružeb. V 60. letech 20. století byla kaple omítnuta, vydlážděna a její okna zasklena.

V roce 2010 začala poslední etapa zastřešení jižního Manského

paláce na druhém nádvoří hradu Bezděz. Celkový pohled na palác z druhého nádvoří je nyní též úžasný, nejen proto, že byl zrestaurován a ošetřen plášť budovy, ale hlavně zmizelo lešení, které zakrývalo celý palác. Takže se návštěvníkovi naskytne opravdu nevšední pohled!

Monika Ficková:

Muzeum Mistra Jana Husa v Kostnici

Letos v srpnu jsem navštívila malebné město Kostnici (Konstanz) v Německu. Zastavila jsem se v Muzeu Mistra Jana Husa, abych se podívala, jak nyní po technických opravách interiéru muzea a exponátů vypadá.

Muzeum je umístěno v domě, k němuž se váže po staletí tradice, že zde Mistr Jan strávil své poslední dny na svobodě (3.-28. listopadu 1414). Údajně zde byl ubytován se svým doprovodem. Dům v Hussenstrasse č. 64 je vyhledávaným místem návštěvníků z Čech i jiných zemí Evropy a světa, kteří zde nacházejí poučení a chtějí si připomenout i trochu dobového koloritu z časů velkého reformního koncilu.

Historie muzejního domu je zajímavá. Tato měšťanská hrázděná stavba, kde bylo odedávna provozováno pekařské řemeslo, časem chátrala a od začátku 20. století se objevovaly zprávy, že jí hrozí zbourání. Od r. 1913 se uvažovalo o jejím

odkoupení s cílem zřídit zde Husovu světničku přístupnou veřejnosti. V r. 1922 byl dům zakoupen konsorciem českých bank a předán do vlastnictví Společnosti Husova muzea se sídlem v Praze. Roku 1936 byla po úpravách fasády a interiéru otevřena Husova světnička. Společnost Husova muzea v Praze je vlastníkem domu dodnes. Kromě toho je jejím posláním úkol vyvíjet sběratelskou, studijní, kulturně-výchovnou a propagační činnost, vydávat vědecké publikace a pořádat vědecké konference, související s Husem a husitstvím.

Větší stavební úpravy v r. 1965 se tu uskutečnily k 550. výročí Husovy smrti, kdy byla uspořádána první muzejní expozice ve třech místnostech. Po rozsáhlé přestavbě celého domu byla 6. července 1980 otevřena nová expozice, provedená díky velké dotaci československého státu a spoluúčasti města Kostnice. Na realizaci stavebních prací se podílel také i jihočeský památkový úřad a odborníci Husitského muzea v Táboře. Obnovená podoba „Husova domu“ a navázání partnerství mezi Kostnicí a Tábořem trvá dodnes.

V průběhu 90. let po pádu komunistického režimu bylo nutno provést některé úpravy způsobu prezentace husitské tematiky, jež před r. 1989 podléhala cenzurním zásahům.

V r. 2005 u příležitosti 590. výročí Husovy mučednické smrti za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, uskutečnila SHMP technické opravy interiéru muzea a exponátů. Návštěvník tu většinou nenajde exponáty vyrovnané ve

vitrínách, jak to v muzeích bývá, nýbrž jsou vystaveny v prostoru, v pěti místnostech, které jsou tematicky spojeny s Husovým životem a dílem a dějinami jeho rodné země. Například přehled nejdůležitějších událostí ze života M. J. Husa a husitské epochy jsou popsány na dvou otáčecích pásech s historickými daty, umožňujícími srovnání dění v Čechách a jinde v Evropě.

Návštěvu Husova muzea jsem zakončila zastavením u památníku na místě Husova upálení. Na pozemku považovaném za místo upálení M. J. Husa a jeho

druha Jeronýma Pražského je vybudován památník z bludného kamene, nalezeného při stavbě místní železnice. Památník byl odhalen r. 1862 a zůstal zachován dodnes. V r. 1868 se k němu vydala první národní pouť, čítající asi čtyři sta Čechů a Slováků. Kromě jiných se jí zúčastnil i hudební skladatel Bedřich Smetana, spisovatel Karel Sabina nebo

politikové J. M. Hurban a J. V. Frič.

Lze říci, že i díky Husovu muzeu a památníku je Husova osobnost v evropské kultuře stále přítomna.

Ludmila Žlábková:

Unikátní Třebechovický betlém opustil po 39 letech Třebechovické muzeum betlémů

Unikátní mechanický Třebechovický betlém, který je od roku 1999 národní kulturní památkou, opustil v pondělí 26. září po 39 letech sál, v němž byl vystavován, a urazil trasu zhruba 800 metrů do objektu bývalých Dřevařských závodů na třebechovickém Heldově náměstí. Zde bude dva roky uložen, zatímco na místě dnešního muzea vyrostе zbrusu nová muzejní budova.

Jak vysvětlil starosta Třebechovic pod Orebem Jiří Němec, město totiž coby zřizovatel muzea a vlastník betléma loni získalo dotaci 49,6 milionu korun z evropských zdrojů na rekonstrukci betléma a výstavbu nového muzejního objektu. Hodnota projektu celkem činí 58,6 milionu korun.

„Protože nová budova muzea je situována na místě stávající, je třeba dočasně přestěhovat veškeré exponáty muzea, a to včetně Proboštova betléma, do náhradních prostor,“ uvedl starosta, podle kterého bylo největším oříškem právě zajištění přestěhování Třebechovického Proboštova Betléma.

„Tento víc jak sto let starý řezbářský a technický unikát o délce 7 metrů, hloubce základny 1,9 metru, výšce od kovového rámu po horní vyřezávanou ozdobu 2,35 metru a váze přibližně dvě tuny sice na přelomu 60. a 70. let minulého století vycestoval do kanadského Montrealu, anglického Londýna a nizozemského Madurodamu, ale nyní se s ním již 39 let nehýbalo. Jakákoliv manipulace s ním proto vyžaduje maximální opatrnost, pečlivou přípravu a odborný dohled,“ upozornil starosta.

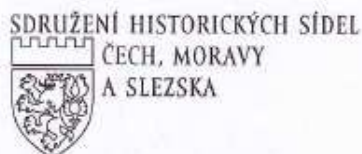
Příprava stěhování začala už loni v květnu. Bylo nutné exponát restaurátorsky zajistit, pořídit fotodokumentaci a vymyslet technologii přesunu. „Kdyby se nejednalo o národní kulturní památku, byl by přesun mnohem jednodušší. Betlém je na původním vozíku z 30. let minulého století, kdy ho tehdejší majitelé vozili jako atrakci po okolí. Má původní i disky kol. Jen obutí je nové, podvozek jsme také důkladně promazali. Takto bylo nutné vše dopodrobna naplánovat, aby se minimalizovali možné škody,“ uvedl Martin Mrázek z metodického centra konzervace Technického muzea v Brně, které bylo pověřeno zajištěním přesunu.

Až se betlém vrátí do nové budovy, čeká také jeho generální rekonstrukce. „Počítá se, že tato oprava opět potrvá několik let, ovšem chceme, aby se prováděla přímo před zraky návštěvníků muzea,“ slíbil starosta Němec.

**Fotografie z průběhu stěhování Třebechovického betléma:
Ludmila Žlábková, září 2011**

DOKUMENTY:

Mgr. Květa Vitvarová
tajemnice

V Praze dne 20. září 2011
Č.j.: 357/2011

Vážení členové,
vážení představitelé lokálních garantů,
vážení přátelé,

v neděli skončil letošní ročník Dnů evropského dědictví – European Heritage Days /EHD, dnů, které probíhaly v naší republice od 10. do 18. září 2011. Do tohoto ročníku jste přihlásili celkem 1100 památek na 307 místech, z toho 437 památek běžně nepřístupných a 58 památek zcela uzavřených. Z hlediska typu vlastnictví bylo 360 památek v obecním vlastnictví, 164 památek státních, 400 církevních, 85 ve vlastnictví kraje a 108 památek přihlásili soukromí vlastníci, což je za posledních 5 let nejvyšší dosažený počet. Zpřístupněné památky doprovázelo 562 doprovodných akcí. Sdružení uspořádalo k tomuto ročníku EHD dvě tiskové konference: v Žatci k národnímu zahájení a v Praze, jejichž ohlasem byly i vstupy v celostátních rozhlasových stanicích a v denním tisku. Musíme konstatovat, že zájem medií o EHD se po dvaceti letech jejich trvání ustálil a informace (byť neúplné) se už k adresátovi dostávají.

Příští ročník EHD se bude konat ve dnech 8. – 16. září 2012. Národní zahájení bude 8. září 2012 v Kutné Hoře a národní téma pro příští ročník je: Mladí památkám.

Vážení přátelé,

dovolte, abychom Vám na závěr **velmi poděkovali za Vaši neúnavnou a pečlivou práci** nejen při zajišťování a přihlašování památek – což je někdy docela „zapeklité“, ale hlavně při přípravě samotných **Dnů evropského dědictví** a rozsáhlých doprovodných akcí, které jsou ještě samy doprovázeny různými soutěžemi, prohlídkovými okruhy a dalšími drobnými činnostmi. Dobře víme, že se tomu všemu věnujete i ve svém volném čase, protože jinak je to nereálné. Přijměte prosím naše velké poděkování a ujištění, že Vaši práci budeme propagovat i mimo rámec EHD a naší republiky. K tomu se váže naše – v letošním ročníku – poslední prosba: laskavě nám vyplňte přiložený dotazník (viz www.chd.cz), údaje potřebujeme ke každoroční zprávě pro Radu Evropy. Rovněž prosíme o zaslání vašich propagačních materiálů.

Děkujeme Vám za letošní spolupráci a spolu s vámi se již těšíme na příští ročník !

Opletalova 29, 110 00 Praha 1
Tel./fax: 224 213 166, tel.: 224 237 558
e-mail: info@shscms.cz
<http://www.shscms.cz>

OBSAH:

NĚKOLIK SLOV NA ÚVOD	2
INFORMACE Z VÝBORU SPOLEČNOSTI	3
Červnová návštěva obce Světí na Hradecku	4
Rudolf Khol: Hrad Frymburk se probouzí k novému životu	5
Dvoudenní exkurze do Polska	7
ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI	8
Borovnice a Lhoty u Potštejna získaly do vlastnictví barokní schodiště	9
Josef Ptáček: Encyklopedie města Hradce Králové je konečně na světě	10
Pavel Bareš: Trosky 2011	11
Elita izraelského letectva se školila na letišti v Hradci Králové	13
Svinarští chtějí zpět zvoničku, pořádají sbírku	13
Františkánský klášter v Hostinném	14
ČLÁNKY:	
Milan Moník: Dvůr Zderaz - historie a současnost	17
Monika Ficková: Hrad Bezděz otevřel své brány...	19
Monika Ficková: Muzeum Mistra Jana Husa v Kostnici	21
Ludmila Žlábková: Unikátní Třebechovický betlém opustil muzeum	23
DOKUMENTY:	
Poděkování	25

ZPRAVODAJ

**VYDÁVÁ SPOLEČNOST OCHRÁNCŮ PAMÁTEK
VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH
ADRESA: ORLICKÉ NÁBŘ. 356/1, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ
REGISTROVÁNO VE SMYSLU ZÁKONA
POD REGISTRAČNÍM ČÍSLEM MK ČR E 11426**

www.sopvc.cz

www.facebook.com/sopvc

e-mail: sopvc@seznam.cz

Vydání Zpravodaje podpořil Královéhradecký kraj